क्षत्रियाणांक्षत्रियस्त्रीणां एवएवक्रमोभर्तुःस्नानादिप्रदाने तस्यांसवर्णायांसत्यांहीनवर्णातन्नकुर्यादित्यर्थः ॥४८॥ युद्धेऽवह्रियतेनद्रथगजायुधकवचादिकंयुद्धावहारिकं ॥४९॥५०॥५१॥५२॥५३॥
५४॥ शूद्रस्यअदेयधनत्वेहेतुस्त्रिभिर्वर्णैर्जातइति ॥५५॥५६॥५७॥५८॥५९॥६०॥६१॥ इतिअनुशासनपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेसप्तचत्वारिंशोऽध्यायः ॥४७॥ ॥७॥ एवमनुलो
मजातिजानां पुत्राणांतारतम्यमुक्त्वा विलोमजातिजानामपितद्वाह्याध्यायेन अर्थादिति लोभात्कामाद्वा उत्तमवर्णस्त्रीहीनवर्णानुगाभवतीतिप्रसिद्धेतेनगूढोत्पत्तिसंभवात् वर्णानांनिश्चयोनज्ञायते

एषएवक्रमोहिस्यात्क्षत्रियाणांयुधिष्ठिर॥अष्टधातुभवेत्कार्यंक्षत्रियस्वेजनाधिप॥४९॥क्षत्रियायाहरेत्पुत्रश्चतुरोंशान्पितुर्धनात्॥युद्धावहारिकंयच्चपि
तुःस्यात्सहरेत्सुतः॥४९॥वैश्यापुत्रस्तुभागांस्त्रीन्शूद्रापुत्रस्तथाष्टमं॥सोपिदत्तंहरेत्पित्रानादत्तंहर्तुमर्हति॥५०॥एकैवहिभवेद्भार्यावैश्यस्यकुरुनंदन
द्वितीयातुभवेच्छूद्रानतुदृष्टांततःस्मृता॥५१॥वैश्यस्यवर्तमानस्यवैश्यायांभरतर्षभ॥शूद्रायांचापिकौंतेयतयोर्विनियमःस्मृतः॥५२॥पंचधातुभवेत्कार्यं
वैश्यस्वंभरतर्षभ॥तयोरपत्येवक्ष्यामिविभागंचजनाधिप॥५३॥वैश्यापुत्रेणहर्तव्याश्चत्वारोंशाःपितुर्धनात्॥पंचभस्तुस्मृतोभागःशूद्रापुत्रायभार
त॥सोपिदत्तंहरेत्पित्रानादत्तंहर्तुमर्हति॥त्रिभिर्वर्णैःसदाजातःशूद्रोद्रव्यधनोभवेत्॥५५॥शूद्रस्यस्यात्सवर्णैवभार्यानान्याकथंचन॥समभागाश्चपुत्रा
स्युर्यदिपुत्रशतंभवेत्॥५६॥जातायांसमवर्णायांपुत्राणामविशेषतः॥सर्वेषामेववर्णानांसमभागोधनात्स्मृतः॥५७॥ज्येष्ठस्यभागोज्येष्ठःस्यादेकां
शोयःप्रधानतः॥एषदायविधिःपार्थपूर्वमुक्तःस्वयंभुवा॥५८॥समवर्णासुजातानांविशेषोस्त्यपरोनृप॥विवाहेवैशिष्यकृतःपूर्वपूर्वोविशिष्यते॥
हरेज्ज्येष्ठःप्रधानांशमेकंतुल्यासुतेष्वपि॥मध्यमोमध्यमंचैवकनीयांस्तुकनीयसं॥६०॥एवंजातिषुसर्वासुसवर्णःश्रेष्ठतांगतः॥महर्षिरपिचैतद्वैमशी
चःकाश्यपोब्रवीत्॥६१॥ इतिश्रीम०अनु० आनुशासनिकदानधर्मेविवाहधर्मेरिक्थविभागोनामसप्तचत्वारिंशोऽध्याय॥४७॥ युधिष्ठिरउवाच
अर्थाल्लोभाद्वाकामाद्वावर्णानांचाप्यनिश्चयात्॥अज्ञानाद्वापिवर्णानांजायतेवर्णसंकरः॥१॥तेषामेतेनविधिनाजातानांवर्णसंकरे॥कोधर्मःकानिधर्मा
णितन्मेब्रूहिपितामह॥२॥ भीष्मउवाच चातुर्वर्ण्यस्यकर्माणिचातुर्वर्ण्यंचकेवलं॥असृजत्सहियज्ञार्थंपूर्वमेवप्रजापतिः॥३॥

जन्मकर्मणाज्ञायतेजातिरित्यभियुक्तैरुच्यतेएव ननिषेककालेदुर्मूढूतेदुष्टवस्तुस्मरणादिनापिनिमित्तेनअसतउत्पत्तिसंभवात् प्रच्छन्नविलोमजेष्वपिक्वचित्सदाचारदर्शनेनवर्णानामज्ञा
[illegible]करोभवतीत्यर्थः ॥१॥एतेनउक्तेन विधिनाप्रकारेण ॥२॥तत्रप्रथमंचत्वारएववर्णायज्ञार्थंसृष्टास्तत्रशूद्राणांसेवाद्वारायज्ञार्थत्वंनतुसाक्षात् [illegible]